

Przyszłość podejścia LEADER po 2013 r.

Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich,
MRiRW
Kraków 12 maja 2011 r

■ Wspólna Polityka Rolna po 2013 r. – kontekst

- Wejście w życie traktatu lizbońskiego
- Nowa perspektywa finansowa (2014-2020)
- Złożony kontekst (kryzys finansowy, niestabilność rynków, WTO, presja środowiska)
- Wkład WPR w realizację strategii Europa 2020
- Po raz pierwszy udział PL w tak fundamentalnej dyskusji o WPR
- Polska prezydencja w UE w 2011 r.

Dokumenty nt. przyszłości WPR (1)

- Komunikat Komisji Europejskiej w sprawie Wspólnej Polityki Rolnej do 2020 r. opublikowany 18 listopada 2010 r. *„WPR w 2020 r.: sprostać wyzwaniom związanym z żywnością, zasobami naturalnymi i różnicami terytorialnymi”*
- Raport Alberta Dess’a (EPP, europoseł z Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi PE) – planowane głosowanie projektu raportu na posiedzeniu plenarnym PE w maju br.

Dokumenty nt. przyszłości WPR (2)

Stanowisko Rządu Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie przyszłości Wspólnej Polityki Rolnej po 2013 roku”, zatwierdzone przez Radę Ministrów w dniu 12 czerwca 2009 r.

Stanowisko Rządu w odniesieniu do Komunikatu Komisji Europejskiej „WPR do 2020 r.: sprostać wyzwaniom przyszłości związanym z żywnością, zasobami naturalnymi oraz aspektami terytorialnymi””, przyjęte przez KSE w dniu 4 lutego 2011r. .

Komunikat KE w sprawie przyszłości WPR

- Opublikowany 18 listopada 2010 r.
- Zachowanie obecnego systemu składającego się z 2 filarów:
  - I filaru (płatności bezpośrednie oraz środki rynkowe, z regułami wyraźnie określonymi na szczeblu UE) oraz
  - II filaru (rozwój obszarów wiejskich)
- finansowanie z budżetu UE:
  - I filar finansowany w całości z budżetu UE
  - II filar współfinansowany ze środków krajowych

Wyzwania stojące przed WPR

BEZPIECZEŃSTWO ŻYWNOŚCIOWE

- poprawa zdolności produkcyjnej
- konkurencyjność na globalnym rynku
  - wahania cen i dochodów
  - kryzys gospodarczy

ŚRODOWISKO I ZMIANA KLIMATU

- dostarczanie dóbr publicznych
  - presja na środowisko
  - redukcja emisji GHG
- odnawialne źródła energii

RÓWNOWAGA TERYTORYALNA

- spójność terytorialna i społeczna na OW
  - zatrudnienie i dywersyfikacja
- konkurencyjny i dynamiczny sektor rolny
  - zróżnicowanie rolnictwa w UE

Cele WPR po 2013 r.

Produkcja żywności

- zapewnienie rolnikom stabilnych dochodów
- poprawa konkurencyjności rolnictwa
- wzmocnienie pozycji rolników w łańcuchu żywnościowym
- wsparcie obszarów o szczególnych ograniczeniach naturalnych

Zrównoważone gospodarowanie zasobami naturalnymi

- zrównoważona produkcja
- dostarczanie dóbr publicznych
- „zielony” wzrost poprzez innowacje
- zmiany klimatyczne - adaptacja i przeciwdziałanie

Zrównoważony rozwój terytorialny

- aktywizacja obszarów wiejskich
- wzrost zatrudnienia
- dywersyfikacja
- stworzenie warunków dla różnorodności społecznej i strukturalnej na obszarach wiejskich

Wkład WPR w realizację strategii Europa 2020

- Wzrost inteligentny: poprzez wsparcie efektywnego gospodarowania zasobami i poprawę konkurencyjności przy wykorzystaniu innowacji, technologii i umiejętności, zwiększenie zastosowania wyników badań, zwiększanie wartości dodanej i jakości produktów, (również inicjatywy na rzecz społecznych innowacji na OW)
- Wzrost zrównoważony: poprzez promowanie zrównoważonego gospodarowania zasobami, dostarczanie dóbr publicznych (głównie środowiskowych), przeciwdziałanie zmianom klimatu i zmniejszeniu bioróżnorodności
- Wzrost przeciwdziałający wykluczeniu społecznemu, poprzez uruchamianie potencjału lokalnego, różnicowanie gospodarki wiejskiej, rozwój rynków lokalnych, umożliwienie wykorzystania alternatywnych form zatrudnienia

Warianty polityki

Płatności bezpośrednie

- Bardziej zrównoważone dopłaty (zarówno pomiędzy państwami jak i poszczególnymi rolnikami)
- Bardziej zrównoważone dopłaty
- Komponent związany z ochroną środowiska
- Limity płatności
- Gospodarstwa niskotowarowe
- Stopniowe odejście od płatności bezpośrednich

Instrumenty rynkowe

- Uproszczenie obecnych instrumentów
- Uproszczenie obecnych instrumentów
- Instrumenty dot. łańcucha żywnościowego
- Odejście od instrumentów rynkowych
- Klauzula nadzwyczajna w przypadku kryzysu

PROW

- Dalsze nakierowanie na zmianę klimatu, różnorodność biologiczną, bioenergię i innowację
- Wsparcie ochrony środowiska, restrukturyzacji i innowacji, inicjatywy lokalne
- Zarządzanie ryzykiem
- Nowe kryteria podziału funduszy
- Główny nacisk na środki związane z ochroną środowiska i zapewnianiem dóbr publicznych

Stanowisko Rządu RP wobec Komunikatu KE

- Ambitna reforma WPR przy utrzymaniu co najmniej obecnego jej budżetu.
- Wzmocnienie finansowe II filara. Większe zrównoważenie środków pomiędzy filarami WPR. Utrzymanie obecnych kryteriów podziału pomiędzy PCz środków finansowych na II filar WPR.
- Uproszczenie WPR kluczowym elementem reformy.
- Pozostawienie całości działań obecnego II filaru w ramach WPR. Wykorzystanie potencjału w zakresie rozwoju obszarów wiejskich w ramach Polityki Spójności.
- Lepsza koordynacja między WPR a PS → poprawa efektywności, a także uproszczenia systemów wdrożeniowych.
- Większa spójność obu polityk na poziomie strategicznym i implementacyjnym → wspólne ramy strategiczne, jednolite traktowanie beneficjentów, zmniejszenie kosztów administracyjnych.

Trzy modele wdrażania LEADER'a w Europie (2007 – 2013)

■ MODEL I - Decentralizacja kompetencji związanych z wyborem projektów

Model podstawowy. LGD jest odpowiedzialna za ogłaszanie naborów, ocenę projektów, przygotowanie listy rankingowej, ewaluację i monitorowanie LSR. Sprawą zasadniczą jest autonomia LGD w opracowaniu lokalnych kryteriów wyboru

16 państw członkowskich (AT, CZ, DE, DK, EE, ES (część regionów), FI, IT (część regionów), LT, LV, NL, PL, SE, HU)

Trzy modele wdrażania LEADER'a w Europie (2007 – 2013)

■ MODEL II - Decentralizacja kompetencji związanych z wyborem projektów i dokonywaniem płatności

Obok funkcji wskazanych w modelu nr 1 LGD otrzymuje wnioski o płatność i dokonuje płatności na rzecz beneficjenta. Zatwierdzenia projektu do realizacji oraz podpisanie umowy przyznanie pomocy leży jednak w kompetencji instytucji zarządzającej (IZ) lub instytucji, której IZ delegowała te zadania.

4 państwa członkowskie (BE (Walonia), LU, SI, UK (Walia))

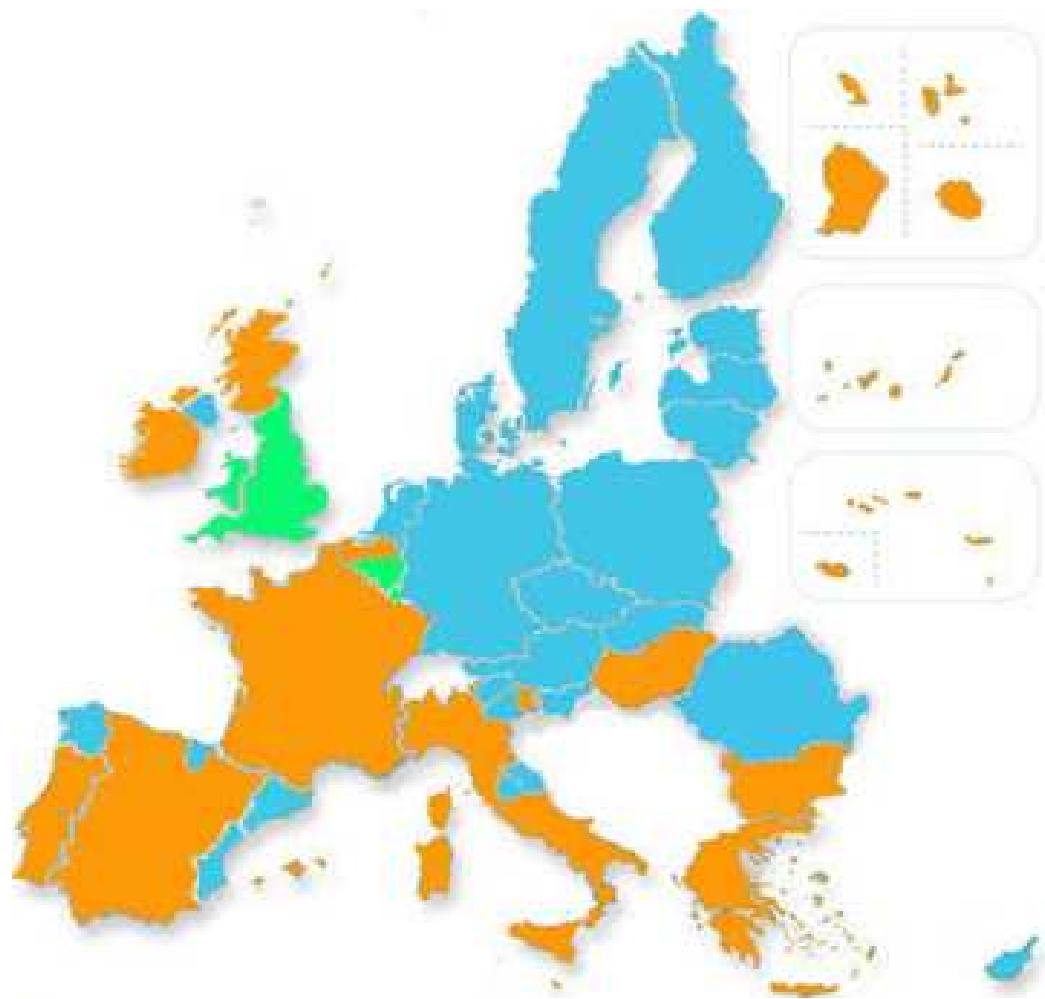
Trzy modele wdrażania LEADER'a w Europie (2007 – 2013)

■ MODEL III - Decentralizacja przyznawania pomocy

Cechą wyróżniającą ten model jest to, że LGD podejmuje prawne zobowiązania w stosunku do beneficjenta poprzez podpisanie umowy przyznania pomocy lub wystawienie dokumentu przyrzekającego tę pomoc. Ponadto LGD wykonuje kontrole legalności tj. kontrolę administracyjną wniosku w tym kontrolę kwalifikowalności danego projektu.

10 państw członkowskich PT, BG, BE (Flandria), ES, IT, MT, FR, EL, IE, ES, UK (Szkocja)

Trzy modele wdrażania LEADER'a w Europie (2007 – 2013)

■ First Model

■ Second Model

■ Third Model

Opcje dla przyszłości podejścia Leader

1. Bez zmian – fragment programu operacyjnego funduszu rolnego
2. Powrót do programu wydzielonego z „głównego nurtu”, jak miało to miejsce w latach poprzednich

LGD jako lokalna organizacja
prorozwojowa operująca różnymi
funduszami, nie tylko rolnym

Pytania o przyszłość podejścia LEADER.....

1. Jakie kompetencje LGD?
  - ocena formalna ?
  - funkcje płatnicze ?
  - ogłoszenia o naborach ?
  - funkcje kontrolne ?
2. Jaki zakres wdrażania?
3. Koncepcja grantu globalnego...
4. Poziom wdrażania - program krajowy czy programy regionalne?
5. LEADER – sektorowy czy zintegrowany?
6. Czym ma być LSR?

DEBATA o przyszłości LEADER'a w Polsce – inicjatyw...

- Spotkania Grupy Tematycznej ds. podejścia LEADER przy GR ds. KSOW
- cykl spotkań przedstawicieli LGD, organizacji społecznych działających na obszarach wiejskich, samorządów gmin z przedstawicielami samorządów województw (instytucji wdrażających dla osi IV PROW) w kwietniu br.,
- Debata „LEADER – czy można lepiej”, org. Fundacja Wspomagania Wsi
- spotkanie sieci regionalnych LGD w Polsce (maj br.)
- analiza zidentyfikowanego dorobku naukowego dotyczącego podejścia Leader w ramach SPO-ROL 2004-2006 oraz PROW 2007-2013
- analiza modeli wdrażania podejścia LEADER w Europie w latach 2007 – 2013.
- **FINAŁ: Konferencja „Leader approach after 2013 against new challenges for the development of rural areas of Europe” – Koszecin, 3-5.10.2011**

Informacje nt. podejścia LEADER po 2013 r.

- Zakładka „LEADER po 2013 r.” na portalu www.ksow.gov.pl – (w trakcie rozbudowy)
- Zakładka „Debata dotycząca przyszłości Lidera” na portalu <http://www.faow.org.pl/>
- Strona konferencji w Koszęcinie: www.leaderafter2013.eu (ang.)

Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich

Forum dyskusyjne Ciekawe strony Kontakt Mapa serwisu English version

Debata dotycząca przyszłości Lidera

W ramach przygotowań do międzynarodowej konferencji na temat przyszłości Lidera w planowana jest seria debat regionalnych z udziałem LGD i innych podmiotów w każdym województwie w uzgodnieniu z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich posiada materiał informacyjny o stanie dyskusji na temat przyszłości Lidera w UE, który będzie przedmiotem debat regionalnych

1. [Stanowisko FAO](#) na temat przyszłości podejścia Leader w Europie
2. [Przyszłość Polityki Rozwoju Obszarów Wiejskich](#) (ang)
3. [Ocena oddziaływania Polityki Rozwoju Obszarów Wiejskich](#)
4. [Wdrażanie podejścia Leader w rozwoju obszarów wiejskich](#) - Stanowisko AGRIFIN (ang)
5. [Prezentacja dot. oceny osi Leader](#) - wybrane elementy specjalnego raportu Europejskiego Trybunału Obrachunkowego wraz z elementami oceny osi Leader wg. Wspólnych Ram Monitorowania i Oceny Krzysztof Kwatara/
6. [Co wiemy o przyszłości podejścia Leader w UE?](#) - materiały do dyskusji /opr. Krzysztof Kwatara/
7. [Przyszłość Lidera w nowym okresie programowania](#) - prezentacja /opr. Krzysztof Kwatara/

Celem wymiany poglądów w ujęciu ponad regionalnym zachęcamy do podjęcia debaty na [forum internetowym](#) znajdującym się na stronie FAOW

LEADER AFTER 2013

3-5 December 2011 / Koszęcin - Poland

English Polski

Home > Conference > Info

CONFERENCE

- 1 Summing up hitherto results of the LEADER approach implementation in the EU: models, lessons learnt, good and bad practices
- 2 Working out assumptions for the main support objectives and areas within the LEADER approach and the method of added value obtaining (an attempt to answer the question: How the LEADER approach can contribute to smart, sustainable and inclusive growth for Europe 2020) - preparation of concrete recommendations
- 3 Working out specific suggestions for a model system for the LEADER approach implementation in the context of legal framework: preparation for the future 2014-2020 programming period

DEBATES IN EUROPE

DEBATES IN POLAND

LOGA PARTNERÓW

DEBATA o przyszłości LEADER'a w EUROPIE

- Prace podkomitetu ds. LEADER przy Komitecie Koordynacyjnym EN RD (Europejskiej Sieci Obszarów Wiejskich) <http://enrd.ec.europa.eu/>
- Spotkania i konferencje organizowane przez europejskie sieci organizacji wiejskich: ELARD, PREPARE, RED, ARC
<http://www.elard.eu/en/leader>
<http://www.arc2020.eu/>
<http://www.preparenetwork.org/>
<http://www.ruraleurope.org/> (R.E.D.)
- Spotkania i konferencje organizowane przez narodowe sieci obszarów wiejskich
- Konferencje dla LGD i IZ organizowane przez KE (konferencja dla „nowych” LGD, styczeń 2011 w Brukseli)
- Konferencja „Leader approach after 2013 against new challenges for the development of rural areas of Europe” – Koszecin, 3-5.10.2011

Dziękuję za uwagę

Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Ul. Wspólna 30
00-930 Warszawa